

**ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΦΥΣΙΚΗΣ ΚΑΤΕΥΘΥΝΣΗΣ
ΠΕΜΠΤΗ 27 ΜΑΙΟΥ 2010
ΕΣΠΕΡΙΝΩΝ ΛΥΚΕΙΩΝ**

ΘΕΜΑ Α

A.1 → γ

A.2 → β

A.3 → β

A.4 → δ

A.5 : α. Λάθος

β. Λάθος

γ. Σωστό

δ. Λάθος

ε. Σωστό

ΘΕΜΑ Β

B.1. Σωστή απάντηση είναι η (β).

Από τη σχέση $\frac{n_A}{n_B} = \frac{C_B}{C_A} \stackrel{n_A > n_B}{=} C_B > C_A$ (1)

Η μονοχρωματική δέσμη φωτός βγαίνει από το πλακίδιο Α σε χρόνο $t_A = \frac{d}{C_A}$ (2) και από

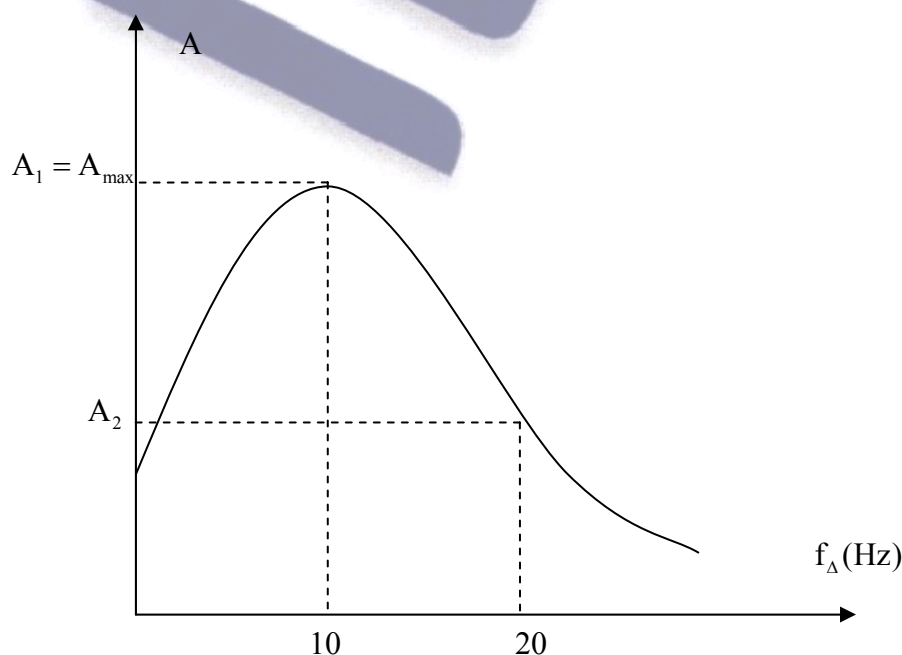
το πλακίδιο Β σε χρόνο $t_B = \frac{d}{C_B}$ (3).

Διαιρώντας κατά μέλη τις σχέσεις (2) και (3) προκύπτει

$$\frac{t_A}{t_B} = \frac{C_B}{C_A} \stackrel{C_B > C_A}{\Rightarrow} \boxed{t_A > t_B}$$

Άρα πρώτη εξέρχεται η ακτίνα από το πλακίδιο Β.

B.2 Σωστή απάντηση είναι η (α).

Σε εξαναγκασμένη ταλάντωση ο ταλαντωτής ταλαντώνεται με τη συχνότητα του διεγέρτη. Όταν η συχνότητα του διεγέρτη είναι ίση με τη συχνότητα συντονισμού τότε ο ταλαντωτής ταλαντώνεται με το μέγιστο πλάτος. Άρα όταν $f_{\Delta} = f_0 = 10\text{Hz}$ τότε το πλάτος είναι $A_1 = A_{\max}$. Όταν η συχνότητα του διεγέρτη γίνει $f_{\Delta} = 20\text{Hz}$ τότε το πλάτος σύμφωνα με το διάγραμμα θα είναι A_2 το οποίο είναι μικρότερο από το A_{\max} .

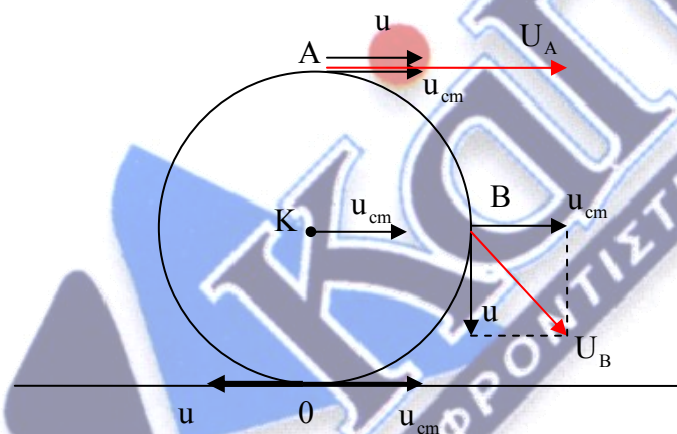
B.3 Σωστή απάντηση είναι η (γ).

Τη στιγμή που κλείνει ο διακόπτης η ενέργεια του ηλεκτρικού πεδίου του πυκνωτή είναι η ολική ενέργεια E της ηλεκτρικής ταλάντωσης. Εφαρμόζουμε Αρχή Διατήρησης της Ενέργειας για την ηλεκτρική ταλάντωση. Έχουμε:

$$E = U_E + U_B \Rightarrow E = \frac{E}{4} + U_B \Rightarrow U_B = \frac{3E}{4}$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ.1

Όλα τα σημεία της περιφέρειας της κυκλικής στεφάνης έχουν ταχύτητα $U_{\text{cm}} = 10 \frac{\text{m}}{\text{s}}$ λόγω μεταφορικής κίνησης της στεφάνης και γραμμική ταχύτητα $U = \omega R$ λόγω περιστροφικής κίνησης.

Επειδή η στεφάνη κυλιέται χωρίς να ολισθαίνει ισχύει $U_{\text{cm}} = \omega R$ και συνεπώς $U_{\text{cm}} = U$ (1).

Η γραμμική ταχύτητα U θα είναι εφαπτόμενη της στεφάνης. Η ταχύτητα κάθε σημείου της περιφέρειας θα είναι: $\vec{U} + \vec{U}_{\text{cm}}$

$\vec{U}_A = \vec{U} + \vec{U}_{\text{cm}}$ και από το σχήμα προκύπτει

$$U_A = U + U_{\text{cm}} = 2U_{\text{cm}} = 20 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$\vec{U}_B = \vec{U} + \vec{U}_{\text{cm}}$ και από το σχήμα προκύπτει

$$U_B = \sqrt{U^2 + U_{\text{cm}}^2} \stackrel{(1)}{=} \sqrt{2U_{\text{cm}}^2} \Rightarrow U_B = U_{\text{cm}} \sqrt{2} \Rightarrow U_B = 10\sqrt{2} \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

$\vec{U}_0 = \vec{U} + \vec{U}_{\text{cm}}$ και από το σχήμα προκύπτει

$$U_0 = U - U_{\text{cm}} = U_{\text{cm}} - U_{\text{cm}} \Rightarrow U_0 = 0 \frac{\text{m}}{\text{s}}$$

Γ.2 Επειδή η στεφάνη κυλίνεται χωρίς να ολισθαίνει ισχύει:

$$U_{\text{cm}} = \omega R \Rightarrow \omega = \frac{U_{\text{cm}}}{R} = \frac{10}{0,2} \Rightarrow \omega = 50 \text{ rad/s}.$$

Γ.3 Εφαρμόζοντας θεώρημα Steiner για να βρούμε τη ροπή αδράνειας ως προς το σημείο 0 έχουμε:

$$I_{(0)} = I_{\text{cm}} + mR^2 = mR^2 + mR^2 \Rightarrow I_{(0)} = 2mR^2 = 2 \cdot 1 \cdot 0,2^2 \Rightarrow I_{(0)} = 8 \cdot 10^{-2} \text{ Kgr} \cdot \text{m}^2$$

Γ.4 Η στεφάνη επειδή κάνει σύνθετη κίνηση έχει κινητική ενέργεια λόγω μεταφορικής και λόγω περιστροφικής κίνησης.

$$K = \frac{1}{2} m u_{\text{cm}}^2 + \frac{1}{2} I \omega^2 = \frac{1}{2} m u_{\text{cm}}^2 + \frac{1}{2} m R^2 \omega^2 = \frac{1}{2} m u_{\text{cm}}^2 + \frac{1}{2} m u_{\text{cm}}^2 \Rightarrow$$

$$K = m u_{\text{cm}}^2 = 1 \cdot 10^2 \Rightarrow K = 100 \text{ J}$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ.1 Επειδή η κρούση των δύο σωμάτων Σ_1 και Σ_2 είναι κεντρική και ελαστική και το Σ_2 είναι ακίνητο μετά την κρούση τα δύο σώματα έχουν ταχύτητες:

$$\text{Το } \Sigma_1: u_1' = \frac{m_1 - m_2}{m_1 + m_2} u_1 = \frac{(1-3)}{(1+3)} 8 \Rightarrow u_1' = -4 \text{ m/s}$$

$$\text{Το } \Sigma_2: u_2' = \frac{2m_1}{m_1 + m_2} u_1 = \frac{2 \cdot 1}{1+3} 8 \Rightarrow u_2' = 4 \text{ m/s}$$

Δ.2 Το Σ_2 κάνει απλή αρμονική ταλάντωση με σταθερά επαναφοράς $D = K = 300 \text{ N/m}$ και περίοδο που δίνεται από τη σχέση

$$T = 2\pi \sqrt{\frac{m_2}{D}} \Rightarrow T = 2\pi \sqrt{\frac{3}{300}} \Rightarrow T = 2\pi \sqrt{\frac{1}{100}} \Rightarrow T = \frac{2\pi}{10} \Rightarrow$$

$$T = \frac{\pi}{5} \text{ s} = 0,2\pi \text{ s}.$$

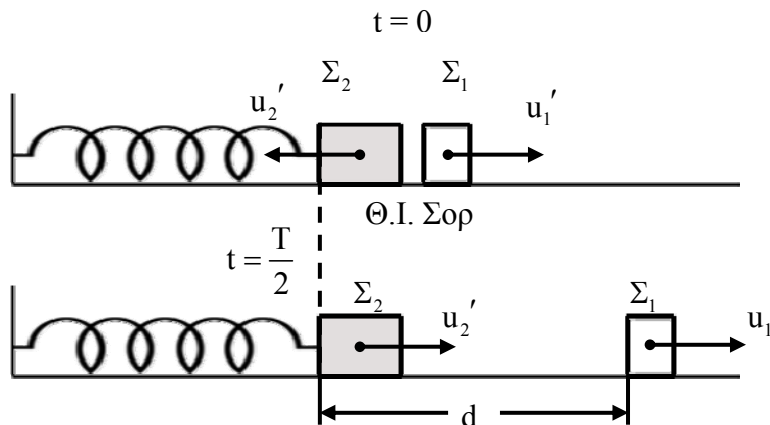
Δ.3 Το Σ_2 μετά την κρούση κάνει απλή αρμονική ταλάντωση με θέση ισορροπίας το φυσικό μήκος του ελατηρίου και συνεπώς η ταχύτητα που έχει το Σ_2 είναι η μέγιστη ταχύτητα για την ταλάντωση του Σ_2 .

Επομένως η ολική ενέργεια της ταλάντωσης που ισούται με την μέγιστη κινητική ενέργεια του Σ_2 θα είναι:

$$E = \frac{1}{2} m_2 u_{\text{max}}^2 = \frac{1}{2} m_2 u_2'^2$$

$$E = \frac{1}{2} 3 \cdot 4^2 \Rightarrow E = 24 \text{ J}$$

Δ.4

Το Σ_1 μετά την κρούση έχει ταχύτητα $u_1' = -4 \text{ m/s}$ που σημαίνει ότι γυρίζει προς τα πίσω και επειδή το επίπεδο είναι λείο θα κάνει ευθύγραμμη ομαλή κίνηση. Το Σ_2 θα επιστρέψει στο σημείο της κρούσης που είναι και η θέση ισορροπίας της ταλάντωσης μετά από χρόνο $t = \frac{T}{2}$. Στον ίδιο χρόνο το Σ_1 θα έχει διανύσει απόσταση $S = |u_1'| \frac{T}{2} = 4 \frac{0,2\pi}{2} \Rightarrow S = 0,4\pi \text{ m}$. Η απόσταση των δύο σωμάτων θα είναι:
 $d = S = 0,4\pi \text{ m}$